

blandt Landboerne over for det forenede Dampskibsselskab. Med Glid omtalte jeg ikke den Gang, hvorledes Landboerne vare tilfredse med Behandlingen fra det forenede Dampskibsselskabs Side med Hensyn til Varernes Befordring. Det var der ingen Grund til for mig, i Særdeleshed da det særlig var Transporten til England, der laa for den Gang, men i øvrigt tror jeg ikke, at den har været fuldt ud tilfredsstillende, og Forholdene have ogsaa siden den Tid vist, at det forenede Dampskibsselskab i det hele taget søger først og fremmest at varetage sine egne Interesser. Jeg skal blot gøre opmærksom paa, at foruden de Vanskeligheder og den Fordyrelse, der er kommen til Stede for Udførselen af vore Kreaturer fra Esbjerg til Thyland nu siden 1ste Oktober, saa er der netop, siden vi havde Forespørgsel for her sidste Gang, sket en stor Kalamitet med et af det forenede Dampskibsselskabs Skibe fra Esbjerg til Hamborg. Det forenede Dampskibsselskab har et gammelt Skib, der ikke oprindelig er bygget til Kreaturtransport, som gaar fra Esbjerg til Hamborg. Dette Skib led Havari kort før Jul, og omtrent 100 af de Kreaturer, der vare med, bleve slaaede ihjel eller døde. Det oplystes i Journalen, at Mandstabet havde slagtet en stor Del af Kreaturerne og smidt dem over i den ene Side for at holde Skibet paa ret Køl og i det hele taget redde Skibet, men desuagtet maatte Affiberne lide Tabet, saa mange af dem led flere Tusinde Kroners Tab ved det gamle Skib. At det ikke er et saa overordentlig godt Skib, viser det, at det kort Tid efter var i lignende Forhold under en Rejse til England. Jeg kan af Erfaring bevidne, at et andet privat Dampskibsselskab i Thyland har behandlet mig paa en helt anden Maade over for lignende Forhold, hvorimod man af det forenede Dampskibsselskab knap kunde faa at vide, om ens Kreaturer vare smidte over Bord, og langt mindre faa Erstatning. Jeg vil sige til det ærede Medlem for Slagelse, der spurgte, om der virkelig er en saa afgjort Uvilje imod det forenede Dampskibsselskab i de Kredse, der benytte det, at han kan være ganske sikker paa, at de Udtalelser, jeg kommer frem med her, netop ere et Udtryk for den Uvilje, der hersker over for det forenede Dampskibsselskab. Naar vi da nu staa over for dette Spørgsmaal, om vi enten skulle gaa til Statsdrift eller benytte det Ideal, som blev anvist af det ærede Medlem, den fri Konkurrence, Landmændenes Sammenslutning, saa forekommer det mig, at Erfaringen har vist, at den private Kon-

kurrence formaar ikke at udrette noget som helst over for det forenede Dampskibsselskab. Og saa kommer da det Spørgsmaal op: Er det forsvarligt for Staten at lægge et Lands vigtigste Udførselsartikler i Hænderne paa et Kapitalsamfund, der i Gerningen har vist, at det udelukkende tænker paa sin egen Interesse, eller maa Staten ikke komme til den Erkendelse, at der er Grund til at lægge Baand paa en saadan Stat i Staten? Om det bør ske paa den ene eller den anden Maade, skal jeg ikke her udtale mig om, men jeg tror, at de fleste ville skønne, at eet er almindelige Teorier om Frihandel og den Slags, og et andet er praktisk Erfaring. Navnlig naar man staar over for Tider, hvor Landbrugets væsentligste Artikler omtrent ere sunkne til den halve Værdi, tror jeg, at man maa se paa den Sag med mere praktiske Øjne, og lade noget af Teorien blive hjemme. Disse saa Udtalelser vil jeg henvende til det ærede Medlem for Slagelse (Røedt), for at han ikke skal være altfor forbauset over, at Landbruget ser paa det forenede Dampskibsselskab, som det gør.

Meergaard: Jeg skal ikke væsentlig forlænge Debatten, men kun gøre et Par Bemærkninger, som jeg nødes til at gøre, inden Forhandlingen slutter. Det ærede Medlem for Slagelse (Røedt) gjorde en Del Indvendinger imod Statsdrift. Jeg skal imidlertid ikke komme nærmere ind paa en Drøftelse deraf, da jeg mener, at Spørgsmaalet om Statsdrift kontra Privatdrift i dets Almindelighed er blevet saa udførligt og jeg tror, ogsaa i Virkeligheden saa fyldestgørende behjlt fra de forskellige Sider under Forespørgslen i Efteraaret, at det vilde være at handle meget letsindig med Tingets Tid, hvis jeg nu vilde komme ind paa en Fornyelse af den Strid, som den Gang førtes mellem det ærede Medlem og mig. Jeg skal kun gøre en enkelt Bemærkning til ham. Han sagde, at Staten vanskeligere kunde stille Reserverkibe end et privat Selskab. Deri kan jeg ikke være enig med det ærede Medlem, thi saaledes som Søfartsforholdene ere i vore Dage, er det den letteste Sag af Verden for Staten til enhver Tid at leje et Reserverkib af et Rederi. Der er desværre Rederier nok, der have Skibe, som de ikke i Øjeblikket have Brug for, og som Staten derfor paa ikke alt for ubillige Vilkaar kan leje, hvis det er nødvendigt. Jeg tror ikke, at den Indvending over for Statsdrift fra det ærede Medlems Side kan have Betydning. Hvad Ministerens Kontrakt angaar, skal jeg ikke i Øjeblikket komme ind paa en Drøftelse deraf. Jeg